

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej, v právnej veci žalobcu **U. S.**, so sídlom J., právne zastúpeného JUDr. M. F., PhD., advokátkou so sídlom M., proti žalovanej **S.P. - Ú.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 332-6624-GC-04/2006 zo dňa 5. februára 2007, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S 27/2007-34 zo dňa 11.7.2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S 27/2007-34 zo dňa 11.7.2007 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaná je povinná uhradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 1549,-Sk, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám jeho právnej zástupkyne JUDr. M. F., PhD.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie žalovanej č. 332-6624-GC-04/2006 zo dňa 5. februára 2007 a rozhodnutie S.P. pobočky P. č. 700-1020039106-GC-04/06 zo dňa 20. októbra 2006 podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „OSP“) zrušil, vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutím zo dňa 5. februára 2007 žalovaná zmenila rozhodnutie S.P., pobočky P. č. 700-1020039106-GC-04/06 zo dňa 20. októbra 2006, ktorým bola žalobcovi podľa § 278 ods. 1 písm. a/ bod ôsmy a § 277 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení uložená povinnosť zaplatiť poistné na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania za obdobie január až apríl 2002 a január až apríl 2003 v sume 83.799,-Sk a zvýšené poistné na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania za obdobie január až apríl 2002 a január až marec 2003 v sume 63.337,-Sk, vo výroku tak, že sa vypúšťa text „...podľa ustanovení § 278...“ a dopĺňa text „...podľa ustanovení § 178...“, ďalej za text „...a § 277 ods. 1...“ dopĺňa text „...a ods. 2...“, v ostatnom prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

Po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia dospel krajský súd k záveru, že žalovaná nepostupovala v súlade s čl. 2 bod 2 a čl. 152 bod 4 Ústavy Slovenskej republiky a nesprávnym výkladom ustanovenia § 15a ods. 1 a 2 zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni postupujúc podľa stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 7. mája 2002, z ktorého vyplynula pre žalovaného povinnosť postupovať pri kontrole platenia poistného na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania tak, že pod činnosťou, ktorú zamestnávateľ „vykonáva“, sa podľa § 15a ods. 2 zákona č. 274/1994 Z.z. rozumie činnosť, na ktorú sa vzťahuje najvyššia sadzba poistného zodpovednosti za škodu zo všetkých činností zamestnávateľa, ktoré na základe oprávnenia môže vykonávať, bez ohľadu na to, či takého činnosti, na ktoré má podnikateľské oprávnenie aj skutočne vykonáva.

Ďalej dôvodil tým, že ak by správny orgán postupoval v duchu zásady – v pochybnostiach ku prospechu – musel by dospieť k názoru, že je potrebné aplikovať taký výklad spornej právnej normy, že platenie poistného sa vzťahuje len na tie činnosti zamestnávateľa, ktoré skutočne vykonáva, tak ako to vyplýva z dikcie § 15a ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z.

Krajský súd v odôvodnení tiež poukázal na to, že žalovaná nepostupovala ani v súlade s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Rč 47/2005 5Cdo 109/03), že vykonávaním podnikateľskej činnosti treba rozumieť aktívnu činnosť smerujúcu k dosiahnutiu zisku. Len samotné oprávnenie na podnikateľskú činnosť neznamena, že podnikateľ (zamestnávateľ) túto činnosť aj reálne sám alebo prostredníctvom svojich zamestnancov vykonáva.

Proti rozsudku krajského súdu sa včas odvolala žalovaná. Nestotožnila sa s právnym názorom krajského súdu vysloveným v jeho rozsudku. Podľa názoru žalovanej je zamestnávateľ povinný podľa § 15a ods. 1 zák. č. 274/1994 Z.z. vypočítať si poistné na poistenie zodpovednosti za škodu sám, podľa hlavného druhu vykonávanej činnosti, pričom v prípade, ak vykonáva rôzne druhy činností, zamestnávateľ použije podľa § 15a ods. 2 cit. zákona sadzbu poistného vzťahujúcu sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného. Pojem „vykonáva“ sa podľa citovaného ustanovenia viaže so zamestnávateľom, ktorý na základe oprávnenia (napr. výpisu z obchodného registra, živnostenského oprávnenia a pod.) môže vykonávať rôzne druhy činnosti.

Uviedla, že právna úprava platenia poistného na poistenie zodpovednosti za škodu platná do 31. decembra 2003 neriešila prípadnú zmenu činnosti vykonávanej takýmto zamestnávateľom, preto sa predpokladá, že išlo o účel zákona. Na základe uvedeného je potrebné pod činnosťou, ktorú zamestnávateľ „vykonáva“ podľa ustanovenia § 15a ods. 2 zák. č. 274/1994 Z.z. rozumieť činnosť, na ktorú sa vzťahuje najvyššia sadzba poistného na poistenie zodpovednosti za škodu zo všetkých činností zamestnávateľa, ktoré môže na základe oprávnenia vykonávať, a to bez ohľadu na to, či ju skutočne vykonával.

Na základe uvedených skutočností žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu voči S.P. – Ú. zamietla.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že podľa ustanovení zákona č. 274/1994 Z.z. v platnom znení v čase vykonávania kontroly bol zamestnávateľ povinný si poistné vypočítať sám, pričom mal použiť sadzby poistného podľa hlavného druhu činnosti vykonávanej zamestnávateľom. Ak zamestnávateľ vykonával viac druhov činností, použije sa sadzba poistného vzťahujúca sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného. Uviedol, že sadzby boli použité v súlade so zákonom podľa hlavného druhu činnosti vykonávanej zamestnávateľom. Poukázal na znenie § 2 Obchodného zákonníka, ktorý uvádza, že podnikaním je sústavná činnosť vykonávaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku.

Zdôraznil, že žalobca podľa účtovných dokladov za kontrolované obdobie nevykonával žiadnu z činností zaradených pod OKEČ 45, ktorej by prislúchala sadzba 7‰ z vymeriavacieho základu a zamestnávateľ ani nezamestnával žiadneho zamestnanca, ktorý by bol oprávnený a odborne spôsobilý k vykonávaniu činnosti zaradenej pod OKEČ 45.

Ďalej namietal postup žalovanej, keď dôsledkom nesprávnej aplikácie a výkladu ustanovení zákona č. 274/1994 Z.z. bolo zvýšené poistné o 2% za každý začatý mesiac, pričom zamestnávateľ vypočítal poistné v správnej výške a odviedol ho, preto sa nedostal do omeškania a poisťovni nevznikol nárok na zvýšenie poistného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach a v rozsahu odvolania žalovanej (§ 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

V danej veci bolo úlohou krajského súdu vyriešiť medzi účastníkmi spornú právnu otázku týkajúcu sa výkladu ust. § 15a ods. 1, 2 zák. č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení zák. č. 242/2001 Z.z.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, podľa ktorého povinnosť platiť vyššiu sadzbu poistného na poistenie zodpovednosti za škodu u zamestnávateľa, ktorý má povolenie na výkon rôznych druhov činností, je reálny výkon činností zamestnávateľom a nie len možnosť vykonávať činnosť, s ktorou zákon viaže vyššiu sadzbu poistného. Vyplýva to jednoznačne aj zo znenia ustanovenia § 15a ods. 1, 2 cit. zákona, v zmysle ktorého

- zamestnávateľ je povinný si poistné na poistenie zodpovednosti za škodu vypočítať sám, pričom použije sadzby poistného na poistenie zodpovednosti za škodu podľa hlavného druhu činnosti vykonávanej zamestnávateľom uvedené v prílohe (ods. 1)
- ak zamestnávateľ vykonáva rôzne druhy činností, použije sa sadzba poistného na poistenie zodpovednosti za škodu vzťahujúcu sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného (ods. 2).

Pre výklad uvedenej právnej normy je rozhodujúci jej text, z ktorého je nepochybné, že ust. § 15a ods. 2 cit. zákona sa vzťahuje len na činnosti zamestnávateľom vykonávané a nie tie, ktoré má síce zapísané v živnostenskom oprávnení (v obchodnom registri) ale ich nevykonáva. Odlišné stanovisko rezortného ministerstva nemá vplyv na právne posúdenie veci.

Krajský súd preto opodstatnene dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj správneho orgánu prvého stupňa je potrebné zrušiť podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP, lebo rozhodnutia vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie.

Odvolačný súd preto odvolaniu žalovanej nevyhovel a vecne správny rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovení § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 246c a § 224 ods. 1 OSP a žalovanú zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania úspešnému žalobcovi v sume 1.549,-Sk pozostávajúcej z náhrady trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

Pri výpočte trov konania vychádzal odvolací súd z ustanovení vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhl.). V danom prípade právna zástupkyňa úspešne zastupovala záujmy žalobcu a preto jej patrí tarifná odmena vypočítaná podľa § 11 ods. 1 vyhl. vo výške 1/13 výpočtového základu, t.j. 1371 Sk za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) a 1x režijný paušál 178 Sk, spolu 1549 Sk, keďže predmetom konania nebola konkrétna suma, ale posúdenie dôvodnosti a zákonnosti postupu žalovanej pri ukladaní povinnosti žalobcovi zaplatiť poistné vo vyššej sume a zvýšeného poistného.

Odvolačný súd právnej zástupkyňi nepriznal ňou uplatnenú náhradu 19% DPH, pretože nepreukázala, že je platiteľkou DPH.

Pre chýbajúce odvolanie zo strany žalobcu nebolo možné (o.i.) rozhodnúť v odvolacom konaní o priznaní trov prvostupňového konania žalobcovi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 29. apríla 2008

**Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová